

HETI Mérleg

VII. évfolyam 26. szám
1997. július 3.

INGYENES VÁROSI LAP • BÉKÉSCSABA

HETI Jegyzet A jó kedély

Jókedv csak akkor keletkezik, ha megteremtődött az a relatív függetlenség, melyben egyenlő távolságra vagyunk a világtól, önmagunktól, egyszóval ataraxia (kimozdíthatatlan, szilárd, békességgel teli nyugalom) lesz úrrá a lelünkön, tárgyilagossággal szemléljük a dolgokat, s ísten átszellemültsége, emelkedettsége irányítja cselekedeteinket.

Persze ez az optimum, ami csak álmaink során valósul meg teljességgel, de ott nagyon stimuláltan, árnyaltan. Az életben ritka az a konstelláció, melyben egyesülnek a fenti kritériumok. A jó kedély ritka adottság (ol-dottság), kegyelmi állapot, szinte alig-alig találkozunk vele környezetünkben. Az emberek manapság kiábrándultak (ezen naivitás lenne csodálkozni), nincs biztonságérzetük, nincsenek fogódzók, hiányzik belőlük az a belső MAG, ami kisebb-nagyobb megpróbáltatások idején fölerősödő sugárzással óvja a szervezet bástyáit. A pánikbetegségről sokat hallunk mostanában (a szellem sötét princípiuma) a vidám lelkületű karakterekről alig. Pedig a velük való találkozás gyógyító erejű lehet. Ahogy Goethe mondta: minden ölelés-kagylóban a nevetés kék irrealitása lakozik.

KÁNTOR ZSOLT

Múlt kedden bensőséges hangulatú ünnepség keretében emlékeztek meg a csabai szlovákság illusztris képviselői és az érdeklődők a Szlovák tájház létrehozásának 25. évfordulójáról.

Mazán Mátyás muzeológus, aki a kezdetektől szívén viselte a ház sorsát, viszszatekintést adott a hatvanas évek végén, hetvenes évek elején történekről. Akkoriban ünnepelték az újratelepítés 250. évfordulóját, amelyre tekintettel a tanács határozatot hozott arról, hogy az alapító ősök emlékét egy tájházban kell megörökíteni. A határozat aztán járta a maga bürokratikus útját – és nem történt semmi. Ekkor figyelt fel Mazán Mátyás a helyi végrehajtó bizottság elnökeként arra, hogy miért áll az ügy. Az illetékesek nem találtak megfelelő ingatlant, ezért ő és néhány társa kezdtek keresgélni a városban. Több épület is szóba került, s hogy mégis a Garai utcánál maradtak, annak két oka volt. Az egyik, hogy mindössze ketten (egy anya és a lánya) lakták, a másik, hogy a ház viszonylag központi fekvésű, ami a majdani látogatók szempontjából volt fontos. Hosszas utánajárás, mindenféle hozzájárulások és engedélyek beszerzése után 1972 augusztusára elkészült a ház. Az építészeti terveket Borbola László, a berendezések tervét Tábori György készítette.

Borbola László építész a ház történetéről szólt néhány szót. Az épület a múlt század közepén élt jobb módú szlovák lakosok tipikus építkezési stílusát mutatja, amely az alföldi magyar házak „szlovákosított” változata. Még 1818-ban Bodoki János készített egy térképet Csabáról, amelyen ez a ház és a telek már szerepelt. A település akkoriban igen mocsaras volt, a templom és a környékén lévő házak álltak a legmagasabbban fekvő területeken. Az utca girbegörbe, a ház pedig túl hosszú volt, kilógott az utcára. Valószínűleg 1865-ben kurtították az épületet a megfelelő méretűvé és építették újjá. A vakolaton is ez az évszám olvasható, és a tulajdonos, Csankó András monogramja. Csankóék a tehetős gazdacsaládok közé

- Az egészségügy helyzete
- Útviszonyok Csabán
- Közgyűlési visszhang
- Jubileumi mérkőzés
- Nyári napközis tábor
- Gyóni Géza emlékére
- Békéscsaba anno...

25 ÉVES A TÁJHÁZ

tartoztak, jómódot hirdető városi házukhoz mintegy 250 holdas tanyás gazdaság tartozott a csabai határban. A ház „podsztyenás”, azaz homloktornácós, ahová hajdanán az öregek kiültek, hogy szemmel tartsák az utcán jövő-menő embereket és

megosszák egymással az aktuális híreket. A csabai népnyelv találoán „pletyka-elejűnek” nevezte az ilyen házat.

A múlt évben a Szlovák tájházról készült kiadványban többek között ezt olvashatjuk: „A lakóépület ötös osztatú: két szobára, konyhára és két kamrára tagolódik. A téglaburkolatú, darulábas, félig zárt oldaltornácra, a gangról a ház centrális helyzetű helyiségébe, az idom-tégla burkolatú pitvarba lépünk, amelyet az úgynevezett cigányfal (cigán-műrik) választ el a dögölt földes padozatú kéményaljától (pod kochon). E kettő együttesen alkotja a konyhát. A pitvartól balra nyílik a tisztaszoba (preňia čiža), jobbról a hátsószoba (zaňia čiža), amelyből a kisebb kamrába (komorka) léphetünk. A nagykamra (zaňia komora) a gangról érhető el, s a ház hátsó traktusában foglal helyet. Ugyancsak innen nyílik a pince lejárata és a padlásfeljáró.”

A Szlovák tájház immár 25 éve a város egyik legeredetibb, legszebb nevezetessége. Udvarán a hajdani eperfák helyett ma diófa áll, de a gémeskút őrzi a régi idők emlékét. A ház kívül-belül szemet gyönyörködtető, érdemes arra, hogy többször is elnézzünk oda, s hogy idelátogató vendégeinknek is megmutassuk Békéscsaba eme büszkeségét.

M. E.

FOTO: VERESS LÉZSI

A Kőrösi Csoma Sándor Főiskola Közgazdasági Intézete (Békéscsaba, Bajza u. 33.)

felvételi vizsgára előkészítő tanfolyamot indít

matematika, közgazdaságtan
és történelem tárgyakból.

A tanfolyamot sikeresen elvégzők – az 1998-ban érettségizők is – **mentesülnek az adott tárgy felvételi vizsgája alól** a főiskola pénzügyi szakán.

Jelentkezés 1997. szeptember 10-ig. Részletes információ és jelentkezési lap írásban kérhető a közgazdasági intézet titkárságán Verebiné Hricsovinyi Ildikótól.

Útviszonyok Csabán

Az idei nagy beruházás után szinte alig marad olyan út Békéscsabán, amely ne lenne leburkolva – tudtuk meg *Gritta Páltól*, a városüzemeltetési iroda főmunkatársától. (A lefedettség térképe megtekinthető az irodán.)

Ebben az évben 28 382 m²-nyi területen kerül sor útalapépítésre és 65 972 m²-nyi út kap aszfaltburkolatot. Az útalapok lakossági társulások által kezdeményezettek, ami annyit jelent, hogy lakásonként 20–25 000 forintot fizetnek be az adott utcákban lakók. Az idén aszfaltozásra kerülő utcákban az elmúlt évben épültek meg az útalapok ugyanilyen társulások formájában.

A beruházásra – a közbeszerzési törvénynek megfelelően – pályázatot írt ki az önkormányzat. Útalapra 11, aszfaltozásra 7 pályázó akadt. Közülük a bíráló bizottság döntése alapján a nyertesek a következők: útalapépítés – Fehér és Fehér Kft.; Békés Megyei Közútkezelő Közhasznú Társaság; Forg-Tech Kft. Aszfaltozás – Hódút Kft.; Strabag Rt.; Vakond Kft. A szerződéskötések folynak, a munkát folyamatosan végzik a vállalkozók, a várható befejezés szeptember közepére tehető.

Útalapok építésére kerül sor a következő utcákban (zárójelben a terület nagysága négyzetméterben): Schweidel u.–Északi sor (2100); Botyánszki Pálné u. – Lenkey–Dessewffy u. (640); Balassa u. (1380); Rövid–Pulszki u. (1290); Szója u. (382); Víztároló II. (772); Omaszta u. – Görbe–Mogyoró u. (3220); Borona u. (902); József u. – Zrínyi–Dessewffy u. (1395); Zrínyi u. – Berényi–József u. (470); Vörösmarty u. – Zrínyi–Lenkey u. (1460); Szabolcs u. (890); Szél u. (1300); Kézay sor (981); Pöltenberg u. (1010); Nyitrai u. és környéke (4400); Diófás u. (600); Kisludgy u. (1140); Tessedik u.–Révai u. (1190); Virág u. (580); Új sor (700); Kner Imre u. (360); Pozsonyi u. – Franklin–Tavaszi u. (1220).

Az útalapok aszfaltozása a következő utcákban várható: Dohány utca és környéke (5610); Egressy – Tessedik u.–Kereki sikátor (1430); Gyöngyösi – Franklin–Tavaszi u. (2830); Feketefenyő u. (1200); Attila u. (520); Szatmári u. – Jósika–Egység u. (200); Kastély u. – Ábrahámffy–Ilosvai u. (1520); Franklin u. – Veres P.–Gorkij u. (832); Tancsics u. (2120); Bacsányi u. – Pozsonyi–Egység u. (1050); Arany János u. – Tessedik u.–Kereki sikátor (1115); Munkás u.–Zöldfa u. (2400); Szilágyi Dezső u. (620); Zrínyi u. – Leiningen–Bezerédi u. (660); Trófea u. (2100); Nagydiófa u. (765); Ybl és Mogyoró u. (4350); Görbe u. (2120); Bulcsú u. (420); Szepesi és Szatmári u. – Szepesi–Kassa u. (1630); Vandhát út (800); Varsányi Irén u. (835); Cser és Degré u. (860); Sikony u. – a zsilipről a Kálvin utcáig (800); Kálvin és Petényi u. (3900); Fő u. (1600); Zsigmond u. – Batsányi–Rózsa u. (1819); Zsigmond u. – Franklin–Rózsa u.–és Úttörő u. (3152); Jegenye u. (2024); Fiumei–Hercules u. (5240); Gerlai u. (1310); Víztároló u. (2330); Esze Tamás u. és környéke (4200); Bacsányi u. – Szegfű–Báthori u. (400); Fábry–Lucernás u. (3210).

H. M.

■ **FOGADÓNAP.** Július 11-én, pénteken Véghe László alpolgármester tart fogadónapot a város házán 8 és 12 óra között.

■ **KÖZGYŰLÉS.** Békéscsaba Megyei Jogú Város Közgyűlése soron következő ülését július 10-én, csütörtökön tartja a város háza dísztermében.

■ **SZLOVÁK KÖZGYŰLÉS.** Békéscsaba Megyei Jogú Város Szlovák Kisebbségi Önkormányzata múlt szerdán tartotta legutóbbi közgyűlését. Tájékoztató hangzott el az elmúlt időszak eseményeiről, a Helytörténeti és a Kortárs Szlovák Galéria előkészületeiről, az ez évi költségvetés időarányos felhasználásáról és a várható pénzmaradványról, valamint az egyes intézményekben folyó nemzetiségi munkáról.

■ **VÁLLALKOZÁSI ÖVEZET.** A legutóbbi közgyűlésen a képviselők egyetértettek a közép-békécsi térség vállalkozói övezetté nyilvánításának kedvezményezésével. A vállalkozói övezet státus elnyerése jelentős lökést adhat a befektetők kistérségünk felé fordulásához, az önkormányzat ipari park terveinek megvalósításához. A vállalkozói övezet státus állami adó- és vámkedvezményeket, foglalkoztatási kedvezményeket nyújtana az idetelepülő befektetőknek.

■ **GAZDASÁGI ÖSSZEVONÁS.** A közgyűlés július 1-jétől elrendelte a Szent László Utcai Általános Iskola részben önálló gazdálkodásúvá válását. Az iskola meghatározott pénzügyi és gazdasági teendőinek ellátásával a 10. Számú Általános Iskolát bízta meg. Az összevonás racionalitását bizonyítja, hogy a Szent László utcai iskola gazdasági vezetője az elmúlt év végével korrengedményes nyugdíjazását kérte, melyet a pénzügyi és költségvetési bizottság oly módon támogatott, hogy végleges álláshely megszűnéséről van szó.

■ **NŐIRUHA-KÉSZÍTŐ OSZTÁLY.** Az Unicon Ruházati és Szolgáltató Rt. 1959-től folyamatosan foglalkozik nőruha-készítők képzésével. A tanulók gyakorlati képzését a részvénytársaság területén lévő, kimondottan erre a célra létesült tanműhelyben végzik. Az elméleti képzés a Ruháipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Iskolában zajlik. Sajnos az idén – és az elmúlt évben is – meghiúsult a beiskolázás a kevés jelentkező miatt. A képviselők hozzájárultak ahhoz, hogy a ruhaiparban rendkívüli felvételi eljárás meghirdetésére kerüljön sor. Az Unicon részvénytársasággal történő – a képzés költségeihez való hozzájárulással kapcsolatos – megállapodás alapján alacsonyabb létszámú osztály indítását is engedélyezik.

BÉKÉSCSABA HÍREKBEN

A város,
ahol élünk

■ **KIÁLLÍTÁS A KÁVÉHAZBAN.** Beghdadi Badreddine Békéscsabán élő algériai művész kiállítása július 3-tól látható a Szent János kávéházban (Kinizsi u. 12/A.).

■ **NOSZTALGIA BÁR, PÓTYGERMEKNAP.** Július 5-én, szombaton 20 órától hajnal 2-ig működik nosztalgia bár a Helyőrségi Művelődési Otthonban. Ennek keretében 21 órától fellép a Kőrösi Csoma Produkció humoros-zenes műsorral. Utána társastánc-bemutató lesz. Belépő: 300 Ft. Július 12-én 9.30 órától pótygermeknap lesz ugyanitt, melynek keretében műsort ad Zsolt O. K. A belépés a gyermeknapra díjtalan.

MATRIKULA

SZÜLETÉS

Csávás Tibor Lajos és Antal Katalin Csilla leánya Lilla, Knyihár Zoltán és Zahorán Ágnes fia Ákos, Szász Sándor Róbert és Huszár Ildikó fia Sándor Máté, Gál József és Schmidt Éva fia Péter Bence, Farkas Attila és Somogyi Marianna fia Attila, Zsótér Vilmos Árpád és Székely Éva leánya Emese Vanda, Vidovnyecz Zoltán és Sebestyén Mária fia Máté, Kovács Gábor és Szabó Ilona fia Róbert, Lizon András és Ratár Zsuzsanna leánya Bianka

Ingyenes városi lap, Békéscsaba
Főszerkesztő:

Sztojcs Szvetoszláv

Szerkesztő: Mikóczy Erika

Tipográfia: Gécs Béla

Kiadja Békéscsaba Megyei Jogú

Város Polgármesteri Hivatala

Felelős kiadó: Pap János,

Békéscsaba polgármestere

Szerkesztőség: Békéscsaba,

Szent István tér 9. 5601, Pf. 112

Telefon/fax: (66) 445-676,

telefon: 452-252

Szedés: Reproform Bt.

Nyomás: Hungária-Info

Nyomdaipari Kft., Békéscsaba

Felelős vezető:

Bohus Ákos nyomdavezető

Megjelenik hetente,

27 000 példányban

Terjeszti a Magyar Posta

<http://www.nap-szam.hu/merleg/>

PÁLYÁZATOT HIRDET

Békéscsaba közterületi játszótereinek és sportpályáinak felújítására

az alábbi témakörök szerint:

1. A József Attila-lakótelepi játszóterek felújítása.
2. Békéscsaba közigazgatási területén – kivétel a József A.-ltp. – lévő játszóterek felújítása.
3. Békéscsaba közigazgatási területén lévő sportpályák felújítása.

A teljesítés határideje: **1997. november 30.**

A pályázati dokumentáció megvásárlásának feltétele: az ajánlatkérő a részletes kiírást témakörönként 10–10 000 Ft + áfa áron bocsátja az ajánlatkérők rendelkezésére **1997. július 7–12-ig**, előzetes befizetést követően. Csekk a polgármesteri hivatal városüzemeltetési irodáján szerezhető be.

Kérjük, hogy az igényüket legalább 3 nappal az átvétel előtt jelezzék.

A dokumentáció megvásárlásának díját nem térítjük vissza.

Témafelelős: *Fehér Lászlóné.*

Rövid műszaki tartalom: fa és fém berendezési tárgyak felújítása, homokozófeltöltés, gyöngykvacsos felület felújítása stb.

Az ajánlattételi határidő: **1997. július 21., 10 óra.**

Az ajánlatok benyújtásának címe:

Békéscsaba Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának városüzemeltetési irodája
5600 Békéscsaba, Szent István tér 7.

Az ajánlatok felbontásának időpontja és helye:

1997. július 21., 10 óra 10 perc,
polgármesteri hivatal I. em. 164. (1. tárgyaló).

Eredményhirdetés:

1997. július 30., 10 óra,
polgármesteri hivatal I. em. 164. (1. tárgyaló).

A Jamina kupáért

A Jamina kupát, az azért folyó küzdelmet 1972 júniusában *Uhrin Pál* alapította.

A jubileumi mérkőzésre június 21-én délután került sor. A csapatokat *Zentai Mátyás* és *Sajben György* szervezők köszöntötték. Méltatták a sportnap jelentőségét, majd mindkinek sportszerű játékot és jó szórakozást kívántak. Bondár játékevető sípjelére végezték a kezdőrángást, aztán indult a küzdelem a csapatok között, amelyek Kelet és Nyugat megosztásban játszottak. A fehér mezés keletieket fűtötte a tavaly elszenvetett vereség miatti visszavágás vágya, és ténykedésüket siker koronázta. Szébbnél szebb akciókkal lepték meg a nyugatiakat és a nézőket. Az igazság-hoz azonban az is hozzátartozik, hogy a keleti csapat zöme jóval negyven alattiakból tevődött össze, ezért a kissé koro-

sabb, „elgömbölyödött” nyugatiak nem tudták velük felvenni a versenyt. Végül igen sportszerű, élvezetes mérkőzésben győnyörködhetett a háromszáz néző. A publikum igen jól szórakozott, gyakran tapssal jutalmazták a játékosok megmozdulásait.

A keletiek nyolc góllal terheltek meg a nyugatiaknál védő *Bordás László* hálóját, de azért egy becsületgólt a nyugatiaknak is szerzett *Gyebnár Béla*, így az eredmény 8:1 lett. A mérkőzés után a csapatok és családtagjaik a Jobb, mint otthon vendéglőben vettek részt közös vacsorán *Bíró István* jóvoltából. A kupát *Jancsó József*, a nyugatiak kapitánya adta át a keletiek kapitányának, *Rétlaki Istvánnak*.

Néhány vélemény a találkozóról. *Sajben György*: „Örülök, hogy ilyen jól sikerült ez a nap.” *Zielbauer Miksa* (volt NB I-es játékos): „Tisztelet azoknak az embereknek, akik lehetővé tették a megvalósítást.” *Jancsó József* (volt focista): „A sok fiatal játékoskal szemben igencsak nehezen ment, de azért szép volt.”

UHRIN JÁNOS

Nyári napközis tábor

Ez évben augusztus 16-ig várja a gyerekeket az ifjúsági tábor területén – igazi erdei környezetben – a Garzon Kft. által működtetett napközis tábor. A tábor vezetője augusztus 1-jéig *Fehér Istvánné* (a József Attila Általános Iskola tanára), azt követően *Papp Ferenc* (a 3. Számú Általános Iskolából). Folyamatosan a táborban tevékenykedik még *Kajtor Edit* tanár és több főiskolai hallgató is.

Akinek általános iskolás gyermeke van, tudja, milyen nehéz megszervezni, hogy egész nyáron figyeljen valaki a csemeté(k)re. Nem megoldás, ha például egy tíz év körüli gyermek egész nap egyedül lófrál, vagy a tévé előtt tölti ideje nagy részét. Nem mindenhol van „befogható” nagymama, és az iskolák által szervezett táborok csak pár napra, a családi közös nyaralás (már ahol van ilyen) legfejlebb egy-két hétre szól. Kézenfekvő megoldás tehát a napközis tábor, amely leveszi a szülőök válláról a gyermekelhelyezés terhére oly módon, hogy közben változatos programokat, aktív kikapcsolódást nyújt a gyerekeknek. Rengeteg az ingyenes program: játszóház, sportversenyek, akadályverseny, Ki mit

tud?, rajzverseny, origami stb. Ezeket túl vannak programok, amelyeket minimális (100 Ft) térítési díj ellenében vehetnek igénybe a gyermekek. A Cavallo lovasklub jóvoltából a tábor területén lehet lovagolni egyelőre még pénzért, de amint a tábor javára rendezett képekaukióból befolyt pénz megérkezik, valószínűleg ez is ingyenes szolgáltatás lesz. A számítógépek kedvelői minden kedden és szerdán hódolhatnak szenvedélyüknek; a gépeket *Polgár Károly* vállalkozó szállítja a helyszínre. Ezenkívül pályázati pénzből kiadulást is szerveznek Szarvasra, illetve Debrecenbe.

A gyermekek a táborban tíz-órát, ebédet és uzsonnát kapnak, mindezt naponta fejenként 254 forintért. Az iskolában nyújtott kedvezmények itt is érvényesek, ehhez az iskola igazolasát kéri. Befizetni minden pénteken 16–18 óráig lehet, vagy reggelente 7.30 és 8.30 óra között. A gyermekek 7 órától 17.30 óráig tartózkodhatnak a táborban, a programok többsége 9.30 és 16 óra között zajlik.

Mit lehet ehhez még hozzátenni? Talán csak annyit: ha nyár, akkor napközis tábor!

M. E.

Az MDF a lakásalapról

Az MDF békéscsabai szervezete az elmúlt héten tartotta a szokásos közgyűlést követő sajtótájékoztatóját. A központi téma ezúttal a nyugdíjasgarzonház tervezésének ügye, illetve ezzel kapcsolatban a városi lakáshelyzet és a fiatalok lakáshoz jutásának kérdése volt.

Mint *Takács Péter*, a párt elnöke hangsúlyozta, a tervezett nyugdíjasgarzonháznak prioritást kell kapnia. Bár a közgyűlésen éles vita bontakozott ki a felmerülő beruházási költségek miatt, de ha az újabb változatban alig haladja meg a 300 millió forintot, mindenképpen el kell kezdeni a beruházást. Az érdeklődés máris nagy a tervezett 60 garzonlakás után. Ezzel kapcsolatban szólt a városi lakásalapról, melyet még a közgyűlés hozott létre e terv megvalósítására. Körülbelül 450 millió forint van az alapban, melynek felhasználásáról vita folyt a közgyűlésen. Mindenképpen olcsóbb tervet kell készíteni, hiszen az alap kamatai a nagy költségvetés stabilitását segítik, nem pedig a beruházását.

A város súlyos lakásgondokkal küzd, melyet az önkormányzati lakások eladása csak tovább növelt. Ezzel ugyanis csökkent a szociális alapon kiutalható lakások száma. A szükség-lakások terén sem jobb a helyzet, hiszen mindössze 30 darabbal tud a város gazdálkodni. Számukat mindenképpen növelni kell. A pártelnök szólt a fiatalok lakáshoz jutásának gondjairól is, melyet még hatékonyabban kellene a városnak segíteni. Ezt úgy látja megoldhatónak, ha az első lakáshoz jutók támogatásának felső határát 300–400 ezer forintban állapítaná meg a város. Véleménye szerint erre a keret is rendelkezésre áll. Az önkormányzati lakások eladásából befolyó részleteket lehetne erre a célra fordítani, mely ebben az évben 14 millió forint.

K. G.

Az egészségügy helyzete Békéscsabán

Beszámoló készült Békéscsaba egészségügyi ellátórendszerének jelenlegi állapotáról, amelyet az egészségügyi iroda állított össze szakemberek közreműködésével, és az egészségügyi bizottság terjesztett a közgyűlés elé. A beszámoló nem költségvetési-gazdasági céllal készült, ez egyfajta szakmai jelentés, amelyet az egyes területek leghivatottabb képviselői fogalmaztak meg. Az alábbiakban ennek rövidített változatát közöljük.

■ AZ EGÉSZSÉGÜGYRŐL ÁLTALÁBAN

Az egészségügy legfontosabb célja az egészség fenntartása. Figyelmbe kell azonban venni, hogy a lakosság egészségi állapotát igen kis mértékben, csak mintegy 16–18%-ban felelős az egészségügy, míg a további meghatározó tényezők a környezetben keresendők. Ma a halálozási arány Magyarországon 13,7%, amely nemcsak az európai átlaghoz képest magas, hanem a korábbi magyar adatokhoz képest is. Sokat tehet az egészségügy, de különösen az egyes ember saját egészsége megőrzésének érdekében.

Az egészségügy szereplői világszerte abban érdekeltek, hogy – elsősorban a beteg érdekében, de nem utolsósorban a saját védelmük érdekében – a lehető legszélesebb vizsgálati dokumentáció birtokában döntsenek diagnózisról, terápiás eljárásról. Ez azonban költségnövekedéssel jár, amit a társadalombiztosítás egyre kevésbé hajlandó finanszírozni. A gazdaság egészének fejlettsége meghatározó jelentőségű az egészségügyi költségek alakulásában. Az egészségügyi bér- és árviszonyok nem függetleníthetők a társadalom egészétől. Mint az úraelosztásból részesedő ágazat, az egészségügy kénytelen elviselni a katasztrofálisan alacsony bérszínvonalat is.

Az egészségügyi alapellátást a törvény az önkormányzatok feladatává tette. Az egészségügyi intézmények tulajdonba adásával fenntartási kötelezettség is együtt jár, ami leegyszerűsítve az ingatlanok, nagy értékű eszközök biztosítását, pótlását jelenti. Piacgazdasági környezetben magától értetődő, hogy a szolgáltatók áraiban érvényesítik az eszközök elhasználódásának értékét majdani eszközpótlásaik fedezetére. Nem így az egészségügyben, ahol a tulajdonlásért cserébe az önkormányzatokat teszik felelőssé pótló beruházásokért anélkül, hogy a működési költségek felhasználására bármilyen hatással lehetnének. Az önkormányzatok erkölcsi kötelessége mindemellett, hogy figyelemmel kísérjék az egészségügyet érintő környezeti változásokat; lehetőségeik szerint mindent megtegyenek a polgáraikat érintő környezeti ártalmak kiküszöbölése, az egészséges életre nevelés érdekében, és segítő partnerei legyenek az egészségügy szereplőinek.

■ A RÉTHY PÁL KÓRHÁZ MŰKÖDÉSE

A kórház működésében az elmúlt év sikerének számít. Ezek az eredmények gazdasági és szakmai szempontból is megjelentek. A kórház betegforgalma nőtt, a fekvőbeteg-ellátásban 6,85%-kal, a járóbeteg-forgalom terén pedig 13,66%-kal. A többletjelöltmenny a bevételek növekedését eredményezte, amely lehetőséget nyújtott orvosi műszerek beszerzésére több mint 50 millió forint értékben. A dolgozók létszáma 1996-ban 930 fő volt, az összkórházi bérszínvonal mindössze bruttó 27 628 Ft/hó (az orvosok bruttó átlagbére 47 556 Ft/hó, amely messze alulmarad a versenyszférában dolgozókéthoz). Jelenleg az új közalkalmazotti törvénynek köszönhetően nominálértéken javult a helyzet, de reálértéken nem, vagyis a béremelés nem kompenzálja az inflációt.

1996-ban a kórházban 22 159 beteget ápoltak. A megfigyelések szerint a beruházás befejeződése óta az ápoltak száma évről évre emelkedik, ennek magyarázata az orvosi munka színvonalának emelkedésében és a kiszolgálás magas komfortfokozatában keresendő. A járóbeteg-forgalom 875 239 fő (átlag napi 2380 beteg!), amely rendkívüli terhelést jelent a gyógyításban dolgozó és az azt kiszolgáló egészségügyi személyzetre. A múlt évben 9876 műtétet beavatkozást végeztek, ez 16,4%-kal több az előző évinél.

A gyógyítás mellett 44 különböző tudományos program zajlott a kórházban. Az ott dolgozók folyamatosan szerepelnek hazai és külföldi tudományos konferenciákon előadóként, hárman pedig magántanárként oktatnak az orvosegyetemeken. A kórház a szegedi orvostudományi egyetem oktatókórháza graduális és posztgraduális képzésben, és ápolónőképzésben is végeznek gyakorlati és elméleti oktatást. Hazai és nemzetközi szakmai megítélésük pozitív és felfelé ívelő trendet mutat.

Megoldásra váró problémáik például a lapostetők újrászigetelése vagy magastetővel való ellátása a beázások miatt; a veszélyes egészségügyi hulladékok megsemmisítéséhez a feltételek megteremtése; olcsóbb üzemeltetésű saját mosoda megteremtése; egészségügyi informatikai fejlesztés stb.

■ A FELNÖTT-HÁZIORVOSI ALAPELLÁTÁS HELYZETE

A háziorvosi rendszer koncepciójának és jogszabályi feltételeinek kialakulását követően Békéscsabán az országban az első között indult meg a háziorvosi ellátás funkcionális privatizációja, mely mára teljes körűvé vált; jelenleg 26 háziorvosi praxis működik a városban, valamennyi vállalkozási formában.

1996-os adatok szerint az ellátandó 14 év feletti lakosság szám városunkban 58 470 fő, ebből egy körzetre átlagosan 2249 fő jut. A ténylegesen leadott betegkártyák száma ennél alacsonyabb (53 015 fő), részben azért, mert a lakosság kis hányada a mai napig sem adta le sehoá a betegkártyáját, részben pedig azért, mert a 14–18 év közötti lakosságcsoport egy része még a gyermekkorhoz tartozik. A betegkártyák 31 ellátó között oszlanak meg, ami annyit jelent, hogy egy ellátóra átlagosan 1710 fő jut.

A háziorvosok között kiemelkedően magas a szakképzettségi arány, a 26 orvos közül heten két szakvizsgával, tizenötön egy szakvizsgával rendelkeznek, és heten már letették az 1998. év végéig kötelező háziorvostani szakvizsgát. A körzeti ápolónők többsége ugyancsak rendelkezik az előírt körzeti szakápolói végzettséggel. A tárgyi feltételek többnyire adottak, a 26 praxis részére 22 rendelő áll rendelkezésre. A legtöbb helyen már megvalósult az egy orvos – egy rendelő elve, de nyolc praxis még közös rendelőt kénytelen használni. Kulcskérdéssé vált a betegellátás térigényének, infrastruktúrájának biztosítása. A kötelezően előírt háziorvosi alapfelszerelés biztosított, de több helyen hiányosságok tapasztalhatók. A kötelező felszerelésen túlmenően a rendelők többségében található számítógép háziorvosi szoftverrel, és sok helyen működnek csatolt eszközök (pl. EKG). A legtöbb háziorvos rendelkezik mobiltelefonnal, amely biztosítja a rendelőn kívüli elérhetőséget. A felszerelést illetően a fő problémát a nagy értékű eszközök folyamatos cseréje, utánpótlása jelenti – az önkormányzat alapellátásra fordítható éves műszerkerete túlságosan kicsi a megoldandó feladatok súlyához képest.

A háziorvosi rendszer problémái főként a finanszírozással, a privatizációval, az infrastruktúra hiányosságaival függnek össze, de gondot okoznak a túlburjánzó adminisztratív kötelezettségek. A háziorvos kevésbé érdekelt tevékenységi körének bővítésében, és nem megoldott a preventív feladatok (szűrővizsgálatok) és a szakellátási szintű többlettevékenység finanszírozása sem.

A lakosság egészségi állapotát tekintve leggyakoribbak a szív- és érrendszeri betegségek, ezen belül a magas vérnyomás, az emésztőrendszeri betegségek (fekély, epekő), valamint a táplálkozási és anyagcsere-betegségek, beleértve a cukorbetegséget is. Egyre aggasztóbb méreteket ölt a rosszindulatú daganatos beteg-

segek előfordulása, de jelentős számban találhatók idegrendszeri és mozgásszervi betegségek is. Majdnem minden csoportban a nőké a vezető szerep, életkori csoportok szerint pedig a legtöbb krónikus betegség időskorban jelentkezik, 35 és 60 év között az idegrendszeri és emésztőszervi betegségek fordulnak elő gyakran.

■ A GYERMEK-HÁZIORVOSI ELLÁTÁS MŰKÖDÉSE

Békéscsaba területén területi kötelezettségi ellátással 11 gyermek-háziorvosi praxis működik, ezenkívül egy területi kötelezettségi ellátás nélkül. Az ellátandó 14 év alatti lakosságszám 11 453 fő, a ténylegesen leadott betegkártyák száma 13 274 fő, ebből 10 583 a 14 év alatti gyermek. Az átlagos praxislétszám 1106 fő, a 14 év alattiakat tekintve 882 fő. Egy év alatti gyermek összesen 601 volt, ezért hosszabb távon a praxislétszámok lényeges csökkenése várható, ugyanakkor a gondozandó feladatok egyre fokozódnak.

Iskolai védőnői hálózat működik a városban, amely lefedi a 14 év alattiak preventív ellátását. A közép- és szakiskolai képzettség száma magas, ezzel szemben csak egy iskolaorvosi státusa van a városnak. A sokrétű feladatokat egy intézeti védőnő, egy ifjúsági védőnő, hat iskolai védőnő és huszonhat körzeti védőnő látja el. A gyermekek védőoltási ellátása kiváló.

Képzettségét tekintve valamennyi gyermekorvos rendelkezik csecsemő- és gyermekgyógyász szakvizsgával, és minden gyermekorvos mellett szakképzett gyermekápolónő dolgozik. A tárgyi feltételeket tekintve a 11 praxis részére 7 telephelyen 10 rendelő áll rendelkezésre, egyedül a Szabadság téren lévő rendelőben van váltott rendelés. Ennek ellenére a rendelők zsúfoltak, a preventív munka jobb érvényesítésének akadálya a helyhiány. A kötelezően előírt házi orvosi alapfelszerelések biztosítottak, és mindenhol van számítógép. A műszerpark fejlesztése során elsősorban EKG elhelyezésére lenne szükség minden gyermekrendelőben.

A gyermekek születésekor egyre több veszélyeztetett, illetve hátrányos helyzetű családdal találkozunk a gyermekorvosok. Sok helyen a megnövekedett terhek miatt a gyermekek táplálkozása elégtelen, a gyógyszerek kiváltása gondot jelent. A gyermek szempontjából a prevenció képezi a gondozási tevékenység alapját. Vonatkozik ez elsősorban a légúti megbetegedésekre, különböző szűrésekre (túlsúly, helytelen étkezési szokások, vizeletszűrés).

■ A FELNŐTT- ÉS GYERMEK-HÁZIORVOSI ÜGYELET MŰKÖDÉSE

1996. június 1-jétől a városi ügyeletek működtetése vállalkozói formában történik. A Csaba Ügyeleti Kft., mint az ügyelet működtetője, a Békéscsabai Háziorvosok Egyesülete 90%-os tulajdonrészével alakult meg, tagjai között található a város valamennyi felnőtt- és gyermekháziorvosa. Az ügyelet ellátási területét képezi Békéscsaba és környéke lakossága, összesen 71 213 fővel. Az ügyelet finanszírozója a megyei egészségbiztosítási pénztár, a működési költséget (20 Ft/lakos/hó) az önkormányzat az alapellátási intézmények közvetítésével juttatja el a Csaba Ügyeleti Kft. számlájára.

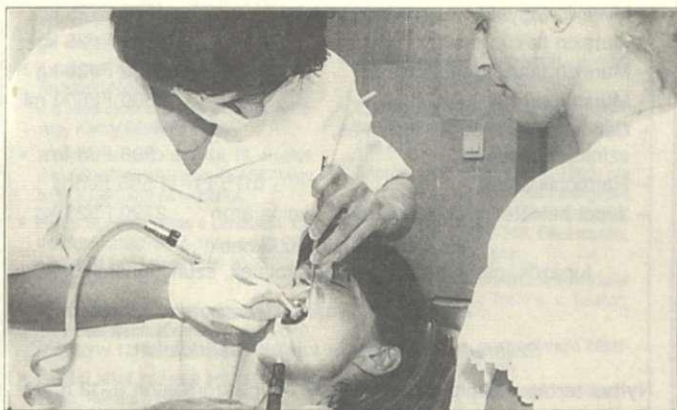
A felnőttügyeleten munkanapokon munkaidő után, és munkaszüneti napok éjszakáin egy orvos, munkaszüneti napokon napközben két orvos látja el a betegeket, míg a gyermekügyeleten egy orvos működik. Külön gépkocsi és gépkocsivezető áll rendelkezésre a felnőtt- és gyermekügyeletek részére a házhoz hívások teljesítése céljából. Múlt évben felnőttügyeleten az ambulancián megjelent 6890 beteg, házhoz 3185 esetben hívtak orvost. A gyermekeket illetően az ambulancián megjelent 8106 fő, házhoz hívás 406 esetben történt. Általában elmondható, hogy a rendkívüli helyzeteket (pl. influenzajárvány) leszámítva az ügyelet zökkenőmentesen képes ellátni a rá háruló feladatokat. Megjegyzendő azonban, hogy gyakran találkoznak az orvosok az ügyeleti szolgálat indokolatlan (nem sürgősségi ellátás céljából történő) igénybevételével, amely a rászoruló betegek ellátását késleltetheti. Az ügyeleti munkához szükséges diagnosztikai háttér, valamint a sürgősségi konzíliumok a kórház részéről problémamentesen biztosítottak.

■ A FOGORVOSI ELLÁTÁS HELYZETE

A finanszírozó egészségbiztosítási pénztár által meghatározott 3600 fő/fogorvos a mai magyar viszonyok között igény szerinti ellátást biztosít (nem a megbetegedési állapotnak megfelelő szükség szerinti, amely kb. 2000 fő/fogorvost jelentene). A megyei egészségbiztosítási pénztár által finanszírozott 18 fogorvosi szolgálat

megfelel a hivatkozott arányszámnak. Ezekon kívül 1-1 fogorvos főállásban a MÁV, illetve a BM Egészségügyi Szolgálat által finanszírozott, továbbá négy fogorvos főállású magánorvos, négy fogorvos pedig kiegészítő tevékenységben folytat magánpraxist. Bizonnyos analógiák, de különbségek is mutatkoznak a háziorvosi szolgálattal való összehasonlításakor. Jelenleg a fogászat „életben maradásához” szükséges pénz teljesítménnyel megtermelhető, azonban a fizetőképes kereslet és az igény jelenlegi szintje nem képes hosszú távon 28 fogorvosi praxis fenntartására. Fenyegető veszély, hogy ez éppen a támogatott ellátások rovására megy.

A szakellátás körébe tartozó tevékenységek az alapellátástól magasabb szintű, nagyobb felkészültséget vagy műszerezettséget igénylő diagnosztikus, terápiás beavatkozások. A szakellátás fogászati radiológia, gyermekfogászat, fogszabályozás, szájbetegségek és parodontológia, valamint dento-alveoláris szakokon szervezhető 50 000 lakosonként. Békéscsabán nem akadt jelentkező, aki radiológiai, fogszabályozási vagy parodontológiai szakrendelést szeretne folytatni az OEP által finanszírozottan, ezen ellátásokért a betegek kénytelenek Gyulára menni.

Figyelemre méltó adat, hogy a fogászati reform előtti évben az önkormányzati rendelőkben az összes gyógykezelési esetek száma 56 731 volt, ez 1996-ra 18 505-re csökkent. A csökkenés oka részben a térítésmentes ellátások drasztikus csökkenésében, részben a fizetőképes kereslet szabad orvosválasztási lehetőségében keresendő.

■ A VEDŐNŐI SZOLGÁLAT MŰKÖDÉSE

A védőnői szolgálat az alapellátási intézmény részeként működik annak megalakulása óta. A szolgálat célja a családok egészségének megőrzése, a segítségre irányuló preventív tevékenység, valamint a betegségek kialakulásának, az egészség romlásának megelőzése érdekében végzett egészségnevelés. A védőnő gondozási tevékenységet azon családok körében végez, ahol várandós és gyermekágyas anya van, illetve 0–16 éves korú gyermek él.

Az iskola-védőnői hálózat létrejöttével nagyobb részt tudnak vállalni az egészségnevelési programokban, az iskolákban saját tematika alapján egészségnevelés-órákat is tartanak. A körzetben dolgozó védőnők közül egyre többen kapcsolódnak be különféle közösségi programok szervezésébe, lebonyolításába, főleg pályázati úton nyert pénzek felhasználásával. Ilyenek például a szülésre felkészítő tanfolyam, a baba-mama klub, a klímaz klub, az anyatejes világnap rendezvénysorozata, egészségnevelési vetélkedők szervezése és részvétel a városi drogellenes munkacsoport munkájában. A városban 29 szervezett védőnői állás van, az összegzandozottak száma 11 653 fő. Az elmúlt évben az élveszületések száma 624 volt, jelenleg várandós 614 anyuka, egészségügyileg veszélyeztetett 162 fő. Az összegzandozottakból fokozott gondozást igényel 1402 fő. A városban egy központi terhesnőácsadó áll a várandósok rendelkezésére a kórházban, és ugyanitt találják a központi védőnői irodát is.

A védőnői körzethez tartozó külterület nagy, ott egyre nő azon gondozottak száma, akik hátrányos helyzetűek, emiatt fokozottabb gondozást, gyakoribb látogatást igényelnek. A védőnők külterületre saját kerékpárjukon járnak minimális havi „tanyapénzért”. Szeretnék, ha hetente legalább egyszer az önkormányzat egy terepjárót bocsátana rendelkezésükre.

(H. M.)

ÉPÍTŐK, ÉPÍTŐMESTEREK FIGYELMÉBE!

Megnyílt Békéscsabán, a Berényi út 52. sz. alatt a

Mesterház

ahol kaphatók:

- Baumit nemesvakolatok,
- Murexin ragasztók, fugázók,
- Jupol falfestékek,
- Rigips gipszkarton rendszerek teljes árukínálata a legkedvezőbb árakon.

Ajánlataink közül néhány:

- Baumit extra, színes nemesvakolat	189 Ft/m ²
- Baumit extra, fehér nemesvakolat	159 Ft/m ²
- Univerzális fehér, külső-belső vakolat	995 Ft/40 kg
- Murexin beltéri csemperagasztó	875 Ft/25 kg
- Murexin fagyálló csemperagasztó	1300 Ft/25 kg
- Murexin flex ragasztó	3095 Ft/25 kg
- Murexin fehér ragasztó	2125 Ft/25 kg
- Murexin purhab	1300 Ft/600 ml
- Csempeelvédők 6 és 8 mm-es, színtől függetlenül	600 Ft/3 fm
- Harmonikaajtók	6175 Ft-14 565 Ft/db
- Jupol belsőtéri falfestékek most akciós áron	2790 Ft/25 kg

Továbbá szaniter szilikonok, fugázók, glettanyagok, hobbivakolatok, szúnyoghálók.

ÁRAINK AZ ÁFÁT TARTALMAZZÁK!

Szaktanácsadással is várjuk vásárlóinkat.

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 8-17 óráig, szombaton 8-13 óráig.

Telefon: 66/441-378

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

BÉKÉSCSABA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYÜLÉSE PÁLYÁZATOT HIRDET a karácsonyi vásár megrendezésére, többéves időtartamra

Lehetséges helyszínek: 1. Andrásy út-Haán L. utca-Gyóni Géza utca közötti szakasza. 2. Andrásy út-Tulipán utca-Álmos utca közötti szakasza. Alternatív ajánlat más helyszínre is tehető.

A megbízás időtartama: az 1. számú hely esetében: max. 5 év, a 2. számú hely esetében: max. 8 év.

Az önkormányzat részére fizetendő területhasználati díj: min. 2 000 000 Ft/év, mely az adott év inflációs rátájának a 80%-ával emelkedik. A terület karbantartása (különösen hó- és jégmentesítés) a pályázó feladata.

Színvonal: minimum a látványtervnek megfelelő.

A vásár időtartama: 2 hét.

A kiíró fenntartja a jogot a feltétel módosítására, amennyiben megfelelő ajánlat nem érkezik. Azonos ajánlat esetén a kiíró licitációs eljárást folytatja. A pályázati kiírás átvételét a polgármesteri hivatal városüzemeltetési irodáján 1997. június 30-tól.

BÉKÉSCSABA MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATALÁNAK VÁROSÜZEMELTETÉSI IRODÁJA

kéri mindazon utcák lakosainak jelentkezését - lehetőleg közös képviselőjükön keresztül -, akik vállalnák a **szennyvízközsatorna-hálózat** 1998. évi, társulati úton történő fejlesztésében való részvételét. Ott kerülhet sor szennyvízközsatorna építésére, ahol az műszakilag is megoldható, és az érintett lakosság kétharmad része egyetért a beruházással, valamint vállalja az érdekeltségi hozzájárulás befizetését. A jelentkező igények kielégítése a város teherbíró képességének függvénye, így a döntés a közgyűlés hatáskörébe tartozik. Tájékoztatásul közöljük, hogy az egy lakás után fizetendő érdekeltségi hozzájárulás összege jelenleg 60 000 Ft, melyet tíz év alatt, részletekben lehet kifizetni.

A jelentkezési határidő: 1997. július 31.

Érdeklődni lehet a polgármesteri hivatal városüzemeltetési irodáján személyesen vagy a 452-252 számú telefonon Erdei Józsefnél.

HETI MOZIMŰSOR

1997. július 3-9.

PHAEDRA MOZI NAGYTEREM

3-9-ig 17.45, 20.00, 3-6-ig 22.00 órákor is, 4-6-ig 15.45 órákor is:
Val Kilmer: AZ ANGAL - THE SAINT (amerikai kalandfilm)

PHAEDRA MOZI KISTEREM

3-9-ig 17.00, 19.00 és 21.00 óra:
Jackie Chan: BALHÉ BRONXBAN - RUMBLE IN THE BRONX (amerikai-hongkongi akcióvígjáték)

PHAEDRA MOZI KAMARATEREM

3-9-ig 18.30 és 20.30 óra:
Antonio Banderas, Madonna, Bruce Willis, Quentin Tarantino, Jennifer Beals, Tim Roth:
Tarantino & Co.: 4 SZOBA (magyarul beszélő amerikai burleszk)

HETI FILMAJÁNLAT

A Z A N G Y A L

Rendezte: Philip Noyce

Főszereplők: Val Kilmer, Elisabeth Shue, Rade Serbedžija, Valerij Nyikolajev

A dúsgazdag Lord, Simon Templar csupán csak passzióból a tolvajlás nagymestere, imádja a veszélyes dolgokat és persze vérbeli profi is. Agyafúrt, cinikus, ravasz és hódító, de mindig cool. Ő az angyal!

Ezúttal a cár atyuska utódja bízza meg egy roppant veszélyes ügyet: az energiaszájzer nyuszi szívének titkos képletét kell megszereznie...

CSABA NYÁRI FESTÉKVÁSÁR!

FESTÉKEK, FESTŐSZERSZÁMOK NAGY VÁLASZTEKBAN!

AKCIÓS ÁRAINK (árfával):

		régi ár	új ár
Tilatex akva	16 l	3640 Ft	3306 Ft
Modell gipsz	40 kg	1518 Ft	1380 Ft
Levis Lux zománccfesték	2,5 l	2815 Ft	2559 Ft
Supra Lux alapozó	2,5 l	1645 Ft	1495 Ft
Gemini parkettalakk - A + B	4 l	3190 Ft	2900 Ft

10 000 Ft feletti vásárlás esetén festőszerszámot ajándékozunk kedves vásárlóinknak.

Békéscsaba, Szerdahelyi út 20. (Vidia-udvar)

Telefon: 446-604, 06-20/411-881

Szobafestés, mázolás, tapétázás

Közületek és magánszemélyek részére.

Homlokzatok felújítása.

Megfelelő referenciával rendelkezünk.

LBL Kft., Békéscsaba, Irányi u. 10.
Telefon: 66/328-195

ÉPÜLETSZOBRA SZAT

BEMUTATÓTEREM

5600 Békéscsaba, Kiss E. u. 10.

Telefon: 06 (20) 428-369

Következő autós-motoros tanfolyam:

BÉKÉSCSABÁN: július 7-én.

További tudnivalók a Yellowponi
információs szolgálat 325-769-es telefonján.Automata,
hagyományos, iktató-,
valamint emblémás
bélyegzők
készítése.

GYORSNYOMDA

Békéscsaba, Szobadság tér 1-3. (nagyposta). Telefon: 447-563

Thermál TAXI
éjjel-nappalLegyen Ön is
a törzsutasunk
– így olcsóbban utazhat!

GYORS – PONTOS – MEGBÍZHATÓ.

Személy-, teherfuvarozás,
autómentés.

444-777 • 45-45-45

Nap-Szám Computer, mindennap
számíthatsz rá!

Nap-Szám Computer Kft.

5600 Békéscsaba, Andrássy út 79-81.

Tel.: 66/451-822 • Fax: 66/451-833

E-mail: nap-szam@nap-szam.hu

HIRDET M É N Y

Békéscsaba Megyei Jogú Város Közgyűlésének szociális bizottsága érte-
síti a város lakosságát, hogy**a házaspárok és gyermekek egyedülálló első lakásának
megszerzéséhez kamatmentes támogatást nyújt.**A támogatás részleteiből feltételeiről a polgármesteri hivatal ad tájékoztatót
ügyfélfogadási időben a városháza földszint 10. számú irodájában.A támogatási kérelmeket 1997. szeptember 15-ig lehet benyújtani az arra
rendszeresített formanyomtatványon, a bejelentett igények ezen időpont
után kerülnek elbírálásra.SZÁMÍTÓGÉPEK
IRODAGÉPEK
TELEFONOK, FAXOK
MÁSOLÓGÉPEKMásolópapírok,
festékkazetták, leporollók.
Javítás, tisztítás,
garanciális szerviz.

SZÍNES fénymásolás 80 Ft A/4

SZERVIZ és SZAKÜZLET

325-161 324-911

Békéscsaba, Szerdahelyi u. 2/a.

Nyitva: hétfőtől péntekig 8.00–15.30.

Figyelem!

A lapunkban közölt ingatlan-
apróhirdetések ingyen megje-
lenhetnek – a hirdető bele-
egyezésével – az országos ter-
jesztésű

INGATLANBÖRZE

című hirdetési, reklám- és infor-
mációs magazinban.

• APRÓHIRDETÉS •

INGATLAN

- **Zártkert a Lencsésin** kis hétvégi ház-
ludó. Telefon: 322-951.
- **Jaminában** 100 + 40 m²-es, kétgenerá-
ciós családi ház, Szanazugban nyaraló,
a Szigligeti utcában garázs eladó. Ér-
deklődni: Frankl u. 1.
- **A Bartók Béla út 67-69. IX/37.** alatt 1,5
szobás, egyedi vízárazó lakás sürgősen
eladó 1,35 millió forintért. Érdeklődni 16
órától, hétfőig egész nap.
- **Családi ház** eladó: Fiumei u. 50.
- **A Berzsenyi D. u. 54.** alatti kertés csa-
ládi ház 6,8 M Ft-ért eladó.
- **Békéscsabán, a Keleti-kertekben,** a
Barackos közben közművesített gyű-
mölcsös, ház helyi faházal és kerti fel-
szereléssel eladó. Irányár: 1 300 000
Ft. Telefon: 322-873.
- **1 szobás, összkomfortos** udvari ház-
rész beköltözhetően eladó. Érdeklődni
a Csaba utcai szociális otthonban öz-
vegy Károly Pálnénál lehet.
- **A belvárosban 2 szobás, III. emeleti**
lakás eladó. Érdeklődni a 453-537 vagy
a 06-30/381-408-as telefonon.
- **Eladó 56 m²-es lakás** a Lencsésin. Ér-
deklődni hétköznap 8–16-ig a 446-228,
este a 447-431 vagy a 06-30/382-228
számon.
- **1,5 szobás, összkomfortos** lakás elá-
dó. Békéscsaba, Kazinczy u. 2/A. X/40.
Érdeklődni 17 óra után lehet.
- **Építési telek** kedvező áron sürgősen
eladó. Telefon: 449-658.
- **Eladó 2,5 szobás, 2 szintes** kertés tár-
sasház beköltözhetően. Telefon, garázs
van. Békéscsaba, Pipacs köz 11. Tele-
fon: 442-296.
- **3 szobás, komfortos, kertés családi ház**
eladó. Mezőgyer, Fő u. 12. Érde-
klődni egész nap.
- **Összkomfortos családi ház** eladó:
Liszt u. 4.
- **Békéscsaba, Főeny u. 5.** alatti,
földszinti, 2 szobás, egyedi gázos, tele-
fonos lakás eladó. Érdeklődni a
324-311-es telefonon.
- **1,5 szobás lakás** eladó: Kazinczy u.
2/B. V/22. Érdeklődni 18 órától.
- **3 szobás ház** nagy telekkel eladó: Ma-
dách u. 18.

JÁRMŰ

- **Eladó '78-as, 5 ajtós, 1,5 dízel** Golf vo-
nóhoroggal, 22 hónap műszakival. Irány-
ár: 220 000 Ft. Tel.: 06-20/269-769.
- **Babeta segédmotor** és 220 V-os be-
tonkeverő gép eladó. Telefon: 435-963,
06-30/558-677.

SZOLGÁLTATÁS

- **Fekete-fehér televíziók** helyszíni javí-
tása, régebbi típusú is. Hibabejelentés
telefonon: 457-334, Tomka Attila.
- **Parabola- és tetőantenna-szerelés, hifi,**
video javítása. Boda Béla, Békéscsaba,
Csiki u. 38. Telefon: 326-931.
- **Szobafestés, mázolás, tapétázás,** fo-
lyékony tapétázás: Marik István, Tavas-
z u. 83. 325-921.
- **Szobafestés, mázolás, tapétázás** szo-
lid áron. Gubény György, tel.: 433-079.
- **Redőny, reluxa, hevederzár** kedvez-
ményrel, előleg nélkül. Tel.: 327-852.
- **Szobafestés, mázolás.** Tel.: 324-216.
- **Lakodalmak, összejövetelek** felszolgá-
lását vállaljuk: 459-258, 449-358.
- **Bútorbizományi üzlet:** Békéscsaba,
Kinizsi u. 11. (MHSZ-udvar).
- **Fodrászat** a Sziklai u. 7/1-ben! Beje-
lentkezni a 06-60/457-172 számon le-
het: Szaszákné Bohus Magdolna.
- **Ajtókárpit, bútorkárpit.** Székely M. u.
65., Knyán. Telefon: 437-753.
- **Szobafestés, mázolás, tapétázás.**
Mészár Tibor, telefon: 456-895.
- **Pénztárkönyvvizetést** vállalkozóknak
15 éves gyakorlattal vállalk: 457-267.
- **Telefonszámom megváltozott!** Gáz-
készülékek javítása, felülvizsgálata:
Könyves K. u. 45., telefon: 436-759.
- **Fodrász hívásra** házhoz megy: 06-
20/546-796.
- **Autóvilamosság és műanyaghegesz-
tés** a Lencsésin, az Oázis presszó mö-
gött. Nyitva hétfőtől péntekig 8–17
óraig.
- **Esztér női-férfi fodrászat.** Hívásra
házhoz megyek: 06-30/284-050.
- **Építkeznek, felújít, átalakít?** Kőműves-
és ács munkákat vállalkunk. Telefon:
448-683.
- **Energomat, Vjatka, Evrika, Hajdu** au-
tomata és egyéb háztartási mosógépek
javítása hétfőig is. Hibabejelentés:
454-561, 06-60/388-348, Békéscsaba,
Bartók B. út 4., Elektron.
- **Üvegezés!** Lakások, épületek helyszíni
üvegezése. Glass-Team e. v. Telefon:
06-60/483-712.
- **Redőny, reluxa, harmonikaajtó** készí-
tése, javítása: 442-086.
- **Ablakszigetelés, szőnyeg-, kárpittisztí-
tás:** 326-906.
- **Hagyományos és hevederzárak** érté-
kesítése beszereléssel is. Zárjavítás,
kulcsmákolás. Lencsési, Sás köz 6., az
autóbusz-pályaudvar alagsora. Telefon:
457-828.
- **Színes tévé, video** javítása: 06-
20/458-130, Horváth Árpád.

EGYÉB

- **Póterettségire, pótvizsgára** felkészí-
tés matematikából középiskolásoknak.
Telefon: 451-612, 16 órától.
- **Angolnyelv-oktatás.** Telefon: 324-216.
- **Biztosítási vagy üzletkötői** tapasztal-
lattal rendelkező hölgyek és urak jelen-
kezését várjuk: 06-20/358-051.
- **Újszerű ajtók, gardrobszekrény** és
padlószőnyeg eladó. Telefon: 451-484.
- **3 méteres palma** eladó: 443-155.
- **Németnyelv-oktatást** vállalkok. Telefon:
323-593.
- **Robi 55** eladó. Telefon: 447-383.
- **7. osztályos kisfiám mellé** nyugdíjas
pedagógust keresek mindennapi tanu-
láshoz. Telefon: 325-950.
- **Kukorica** kicsiben és nagyban eladó:
Gyulai út, harmadik dűlő, harmadik ta-
nya (1434), Rotyis.
- **Nintendo** programmal eladó. Telefon:
454-521.
- **Rajz-, festészet-, szobrászatképzést**
vállalkunk. Telefon: 324-517.
- **Matematika-** és fizikakorrepetálás. Te-
lefon: 443-014.
- **486-os számítógép** eladó. Telefon: 06-
30/250-311.
- **Angolnyelv-oktatás.** Tel.: 324-216.
- **Korrepetálás kémiaiából.** Te-
lefon: 459-501.
- **Vadonatúj, sztereó, nagy**
képernyős színes
televízió eladó.
Tel.: 443-529.

BÉKÉSCSABA Anno... VÁROSUNK RÉGI ÉS MAI ARCA

CSABAI CÉHEK, IPARTESTÜLET

Iparosok Háza

SZÉKHÁZAVATÓ • 1927

Békéscsaba iparosodása az önálló céhek alakulásával vette kezdetét. Az első kiváltságlevelet az önálló csizmadiacéh kapta 1817-ben. Az első választott céhmester Jegyi Mihály volt. Fennállásuk 53 éve alatt 21 céhmester vezette a csizmadiákat, utolsóként Hricsovinyi Mihály 1870–71-ben. Pár hónap múltával sorra alakultak a tímár- és szíjgyártó-, szűcs-, kovács- és lakatos-, kerékgyártócéhek. 1819-ben a molnárok, asztalosok, pintérek, később szabó-, szűrszabó- és gombakötőcéhek jöttek létre. A legtöbb tagja (66) a csizmadiacéhnek volt. Csabán az 1830-as években 284 iparost, 189 kereskedőt, 1887-ben 612 iparost és 189 kereskedőt tartottak nyilván.

Erős testületi élet indult meg a békéscsabai iparosság és kereskedők körében. Először 1872-ben az ipartársulatok, majd 1885-ben az Iparos Egyesület alakult meg 731 taggal. Első elnöknek Havrán Pált választották. Az egyre tekintélyesebb ipartestületben 1905-ben merült fel a saját székház alapítása, de több mint két évtized telt el annak megvalósulásáig.

Kovács Mihály gőzmalom-tulajdonos 1922-től volt a testület elnöke, négyéves szervezőmunkájának köszönhetően 1927. július 1-jén avatták a Kossuth téren az Iparosok Házát. A ház Lipták János vállalkozásában épült, emeleti részén könyvtár, tanácsterem, irodák, a földszinten étterem kapott helyet. Az impozáns dísztermet négyoldalt a magasan a szakmák színes jelvényei ékesítették. A székházavatás ünnepi külsőségek között zajlott le. A földszinti díszteremben tartott ünnepi közgyűlésen megjelentek a város vezetői, Bertóthy István polgármester, Beliczay Géza főtanácsos, felsőházi tag és a budapesti Iposz vezetői. A megnyitót Kovács Mihály elnök, az ünnepi beszédet dr. Forray Lajos ipartestületi ügyész mondta. A műsorban fellépett a Békéscsabai Iparos Dalárda, az Erzsébethelyi Iparos Dalárda és a

Kovács Mihály

Az Iparosok Háza az avatás évében

A hetvenéves épület mai fotója

Békéscsabai Általános Munkás Dalárda. Délben 300 terítékes közebed, este táncmulatság zárta a csabai Iparosok Háza hetven éve megtartott székházavatóját.

Az egykori saját székházban 1990-től ingyenes használati joggal ismét működik az ipartestület 220 taggal. Várják az évek óta kért tulajdonjog visszaadását, hogy a székház külsőleg-belsőleg méltó legyen az évszázados csabai iparossághoz.

GÉCS B.

BÉKÉSCSABAI VÁROSVÉDŐK ROVATA

CSABAI

KIK VOLTAK

SZERKESZTI: GÉCS BELA

Gyóni Géza (1884–1917)

GYÓNI GÉZA 1884. június 25-én született a Pest megyei Gyón községben. A család békéscsabai eredetű, édesapja Áchim Mihály Gyón község lelkésze volt. Eredeti neve Áchim Géza, szülőhelyéről vette fel a Gyóni nevet. Tízéves korában került Szarvasra, nagybátyja, Áchim Ádám evangélikus esperes felügyelete mellett végezte a gimnázium alsó osztályait. A gimnáziumot Békéscsabán fejezte be,

8

1902-ben dicséretesen leérettségizett. Gyóni Géza költői kibontakozásához tanára, Rell Lajos nyújtott segítséget.

Első versei az Új Időkben és a Képes Családi Lapokban jelentek meg. Beiratkozott a pozsonyi evangélikus teológiára, akadémiára de nem végezte el. Visszatért Gyónba jegyzőgyakornoknak. Első kötete Versek címmel 1904-ben jelent meg. Budapesten elvégezve a közigazgatási tanfolyamot, majd 1910-től újságírással foglalkozott. Szerkesztője volt a Soproni Napló, a Sopron és más lapoknak.

Az első világháború kitörésekor tartalékos közlegényként került a lengyel frontra Przemyslbé. A háború borzalmait átélő katonatársainak szenvedéseit szóltatta meg háborúellenes, drámai hangú verseiben. 1915-ben került orosz fogságba, és a szibériai krasznoszarszki fogolytáborban halt meg – 80 éve – 1917-ben, harmincharmadik születésnapján.

Békéscsabán utca, az evangélikus gimnázium falán emléktábla, a festői csabai szoborsétányon bronzba öntött portréja őrzi emlékét.